

Urheilun olosuhteet -selvitys

Tiivistelmä päähavainnoista
ja johtopäätöksistä

Hankkeen toteutus

TOTEUTTAJATAHOT: OLYMPIAKOMITEA ja KIHU

Kerätyt kyselyaineistot:

KYSELY maakuntien keskuskaupunkien liikuntaseuroille/syksy 2016 (N=901)

KYSELY Valon ja OK:n jäsenjärjestöille/syksy 2016 (N=48)

KYSELY OK:n akatemiaohjelman urheiluakatemioiden/keväät 2017 (N=20)

KYSELY maakuntien keskuskaupunkien liikuntajohdolle/keväät 2017 (N=18)

*Hankkeen kaupunkikyselyosioon ja loppu-
raportointiin saatu avustusta OKM:stä*

Selvityshankkeen tavoitteena on ollut koota toimijalähtöistä arviointitietoa organisoidun urheilun olosuhdetilanteesta ja keskeisistä kehittämistarpeista.

Hankkeen kautta on myös pyritty tuottamaan Suomen Olympiakomitealle tausta-aineistoa ja näkemyksiä olosuhdeohjelman laatimiseksi sekä myös työkaluja tulevaisuuden seurantatarpeille. Seuraavassa on koottuna kokonaishankkeen keskeisimpiä päähavaintoja ja johtopäätöksiä.

Kyselykohtaiset erillisraportit löytyvät Olympiakomitean ja KIHU:n verkkosivujen olosuhdetyön materiaalipankeista:

> www.olympiakomitea.fi/olympiakomitea/olosuhdetyon-materiaalipankki

> www.kihu.fi/etusivu/julkaisut/haku/

ISBN 978-952-5794-56-4 paino

ISBN 978-952-5794-57-1 pdf

ULKOASU JA TAITTO:

Graafinen Suunnittelu Pirjo Uusitalo-Aura

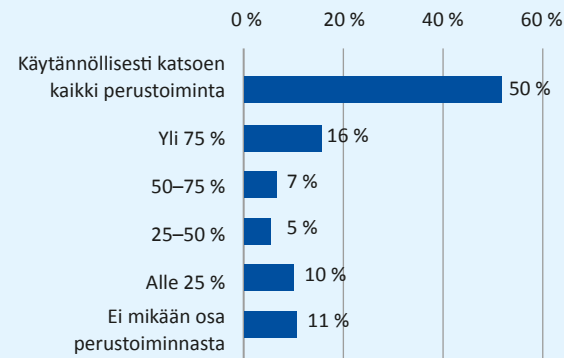
KUVAT: KIHU ja Olympiakomitea

PAINO: Grano Oy

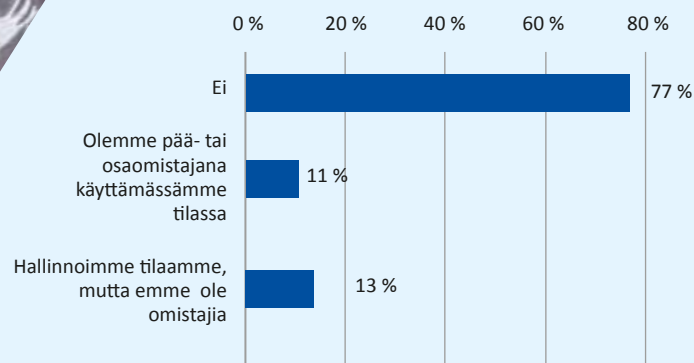
1.

Omia liikuntaolosuhteita omistaa tai hallinnoi neljäsosa kaupunkien liikuntaseuroista ja vain puolet seuroista pelkäästään kunnallisten tilojen varassa – julkinen olosuhdetarjonta ei pysty vastamaan urheilutoimijoiden kaikkiin tarpeisiin!

Liikuntaseuroille suunnatussa olosuhdekyselyssä selvitettiin yleisellä tasolla kenen hallinnoimissa tiloissa seuran toiminta tapahtuu. Selvityksen perusteella vain puolet isojen kaupunkien liikuntaseuroista toteuttaa perustoimintaansa pelkäästään kunnallisiin tiloihin nojaten (kuvio 1). Täysin kunnallisten tilojen ulkopuolella toimivia liikuntaseuroja oli 11%. Loput noin 40% seuroista voidaan luokitella tilojen ”sekäkäyttäjiksi”, jotka toimivat sekä kunnallisissa tiloissa että omissa tai yksityisten toimijoiden tarjoamissa olosuhteissa.

Kuvio 1. Kuinka suuri osuus seuran perustoiminnasta tapahtuu kunnallisissa tiloissa?

Kuvio 2. Omistaako tai hallinnoiko seura jotakin käyttämäänsä olosuhdetta?

Kunnallisten tilojen käytön lisäksi seurakyselyssä tarkasteltiin seurojen omien harjoitustilojen yleisyyttä. Selvityksen perusteella isoissa kaupungeissa toimivista seuroista hieman yli 10% omistaa omia harjoitustiloja ja vielä hieman suurempi osuus hallinnoi jotakin harjoitustilaa, vaikka ei olekaan sen omistajana (kuvio 2). Yleisintä omien harjoitustilojen omistaminen tai hallinnointi on selvityksen perusteella purjehduksen ja veneilyn, ratsastuksen, golfin, ampumaurheilun, tanssin ja joidenkin kamppailulajien seuroissa.

Seurojen olosuhdetilannetta ei laajalla otannalla ole Suomessa aikaisemmin selvitetty, joten olosuhdetilanteen muuttumisesta edellä kuvatusta näkökulmista ei ole olemassa tutkimukseen pohjaavaa seurantatietoa. Yleinen asiantuntijakäsitys kuitenkin on, että pelkästään kunnallisissa tiloissa toimivien seurojen osuus on selvästi vähäisempi kuin ennen 2000 -lukua ja yhä yleisempiä ovat erilaiset seurojen omat olosuhderatkaisut. Yksi tehdyn selvityksen päähuomioista ja johtopäätöksistä onkin, että julkinen olosuhdetarjonta ei ole viime vuosina pystynyt vastaamaan urheilutoimijoiden erilaisiin uusiin olosuhdetarpeisiin ja ratkaisuja on jouduttu seurasalalla hakemaan aiempaa enemmän omatoimisesti.

Oletettavaa on, että seuravetoisen olosuhdekehittämisen lisääntymisen trendi jatkuu myös lähitulevaisuudessa. Asiaan liittyen on nähtävissä sekä mahdollisuuksia että haasteita. Mahdollisuuksia voidaan nähdä mm. siinä, että seurojen oma olosuhdekehittäminen toimisi myös yleisemmin seuratoiminnan jäntevöittämisen ja kehittämisen moottorina olosuhdehankkeita toteuttavissa seuroissa. Tämän tyyppisiä positiivisia havaintoja on saatu esimerkiksi jalkapallon parista. Toisaalta seuratoiminnan enenevä irtaantuminen kunnallisista liikuntapaikkapalveluista tuottaa haasteita seuraharrastamisen kustannuksiin sekä lajien välisiin tasa-arvokysymyksiin liittyen. Tähän teemaan tarttuvaa liikuntapoliittista arvokeskustelua olisi syytä käydä keskeisten urheilutoimijoiden välillä niin paikallisella kuin valtakunnallisellakin tasolla.

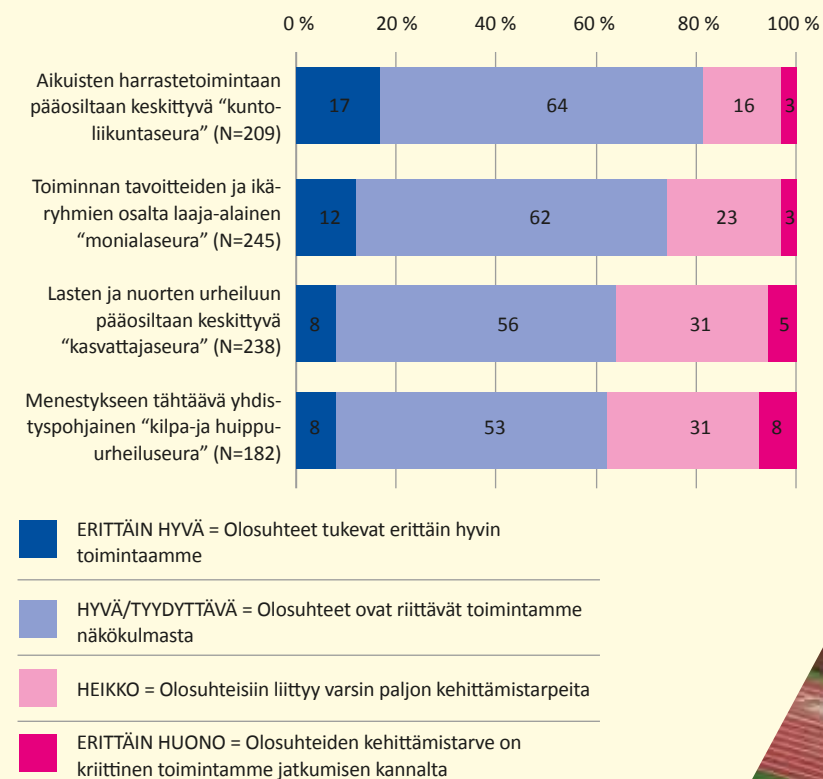
2.

Pääosalla seuroista vähintäänkin tyydyttävä olosuhdetilanne – tyytymättömyys yleisintä kilpailupainotteisissa sekä junioritoimintaan keskittyvissä seuroissa!

Selvityksessä keskuskaupunkien liikuntaseuroja pyydettiin tekemään kokonaisarviointi omasta olosuhdetilanteestaan. Vastauksissaan 59% seuroista arvioi oman tilanteensa tyydyttäväksi/hyväksi ja 11% erittäin hyväksi, joten kokonaisuudessaan voidaan arvioida pääosan liikuntaseuroista (yht. 70%) olevan nykyiseen olosuhdetilanteeseensa varsin tyytyväisiä. Vastaavasti 25% piti olosuhdetilannettaan heikkona ja 5% jopa erittäin huonona. Lajeittain tarkasteltuna suhteellisesti yleisintä tyytymättömyys oli ampumaurheilun, koripallon ja salibandyn seuroissa, joissa kaikissa yli puolet vastanneista seuroista arvioi tilanteensa vähintäänkin heikoksi. Vastaavasti tyytyväisimpiä olosuhdetilanteeseensa olivat suunnistuksen ja tanssiurheilun seurat, joiden joukossa mikään vastanneista seuroista ei arvioinut tilannettaan heikoksi tai erittäin huonoksi. Edellä esitettyyn lajien väliseen vertailuun on kuitenkin syytä suhtautua varauksellisesti, koska lajeittain tarkasteltuna vastaajamäärät jäivät aineistossa varsin pieniksi.

Seurojen olosuhdetilanteen kokonaisarvioinnissa huomionarvoinen ero näkyi siinä, kuinka toimintansa tavoitteiltaan erilaiset seurat arvioivat omaa tilannettaan. Selvästi kriittisimpiä olosuhdetilanteeseensa olivat menestykseen tähtäävät ”kilpa- ja huippu-urheiluseurat” sekä lasten ja nuorten toimintaan keskittyvät ”kasvattajaseu-

rat” verrattuna aikuisten harrastetoimintaan keskittyviin ”kuntoliikuntaseuroihin”. Ensin mainittujen joukossa tyytymättömiä seuroja oli lähes 40%, kun jälkimmäiseen seuratyyppiin kuuluvissa seuroissa suhteellinen osuus jäi alle 20%:n (kuvio 3.). Selvityksen aineiston perusteella edellä mainittu ero heijastaa keskeisten olosuhdeongelmien korostumista sen tyyppisessä seuratoiminnassa, jossa sekä toiminnan tavoitteellisuuden että harrastajamäärien kasvun aiheuttamat paineet eri tavoin kasaantuvat (aiheesta tarkemmin kohdassa 4.)

Kuvio 3. Liikuntaseurojen kokonaisarviot olosuhdetilanteesta seuratyypeittäin tarkasteltuna.

3.

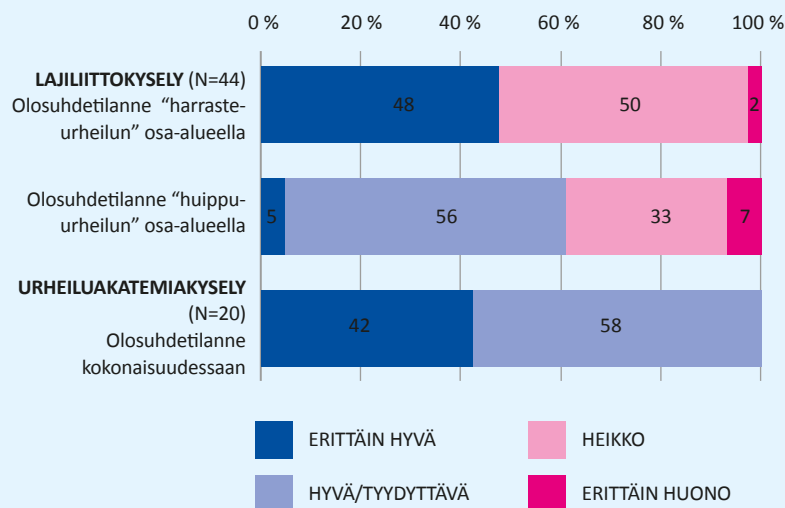
Lajiliitoista pääosa arvioi oman olosuhdetilanteensa heikoksi harraste- tai huippu-urheilun näkökulmasta – Urheiluakatemioiden sijaan olosuhteisiinsa tyytyväisiä

Organisoidun urheilun olosuhdetilannetta valotettiin selvityksessä seuratoimijoiden lisäksi myös lajiliittojen sekä Olympiakomitean akatemiaohjelmaan kuuluvien paikallisten urheiluakatemioiden näkökulmista. Akatemioiden osalta tilannetta voidaan pitää varsin hyvänä, sillä yksikään akatemia ei arvioinut tekemissään kokonaisarvioinneissa omaa olosuhdetilannettaan heikoksi tai erittäin huonoksi vaan hieman yli puolet piti sitä hyvänä / tyydyttävänä ja hieman alle puolet akatemiaista jopa erittäin hyvänä (kuvio 4).

Akatemioiden osalta hyvää olosuhdetilannetta selittää pitkälti akatemioiden toiminnan keskittyminen päiväaikaan tapahtuvaan harjoitteluun, jolloin harjoitusvuoroja, -tiloja ja -välineitä on helpommin saatavissa tarpeiden mukaisesti.

Lajiliittojen osalta olosuhdetilanne nähdään sen sijaan varsin useassa lajiliitossa haasteellisena, oli sitten kyse lajin huippu- tai harrasteurheilun osa-alueesta. Lajiliiton huippu-urheilutoiminnan tarpeiden näkökulmasta olosuhdetilanteeseensa selvästi tyytymättömiä oli 40% vastanneista lajiliitoista ja harrasteurheilun näkökulmasta jopa hieman yli puolet liitoista. Olosuhdetilanteeseensa tyytymättömiä lajiliittoja oli selvityksessä yhteensä hieman yli 60% mikäli tarkastellaan liittoja, jotka arvioivat oman olosuhdetilanteensa heikoksi tai erittäin huonoksi jommankumman urheilutoiminnan osa-alueen osalta. Liittoja, jotka näkivät oman lajinsa olosuhdetilanteen erityisen kriittisinä ja arvioivat selvityksessä nykytilanteensa erittäin huonoiksi olivat huippu-urheilun osa-alueen osalta koripalloliitto, luisteluliitto ja voimisteluliitto sekä harrasteurheilun osa-alueen osalta käsipalloliitto.

Kuvio 4. Lajiliittojen ja urheiluakatemioiden kokonaisarviot olosuhdetilanteestaan

4.

Laadukkaiden harjoitus- ja kilpailupaikkojen puute sekä kustannusten kasvu nykyurheilun yleisimmät olosuhdeongelmat – taustalla yleinen vaatimustason nousu

Tarkasteltaessa olosuhdetilanteeseensa tyytymättömien seurojen olosuhdeongelmia, nousevat keskeisimmiksi tyytymättömyyden aiheiksi harjoittelupaikkojen/-vuorojen vähäisyys tarpeisiin nähden sekä harjoitustilojen laadulliset puutteet. Ensin mainittua piti lähes neljäsosa seuroista suurimpana olosuhdeongelmana ja jälkimmäistä hie-
man alle viidesosa seuroista (seuraavan sivun kuvio 5). Mikäli seurojen olosuhdeon-
gelmia tarkastellaan huomioiden myös olosuhdetilanteeseensa tyytyväisetkin seurat,
niin yleisin huolenaihe seuroilla oli harjoitustilojen kohonneet käyttökustannukset.
Lajiliitoille suunnatun kyselyn tulokset olosuhdeongelmien osalta olivat hyvin saman-
suuntaiset seura-aineistosta saatujen tulosten kanssa, joskin liittojen näkökulmasta
yleisesti ongelmallisina koettiin myös huippu-urheilun kilpailu- ja tapahtumaolosuh-
teisiin liittyvät puutteet.

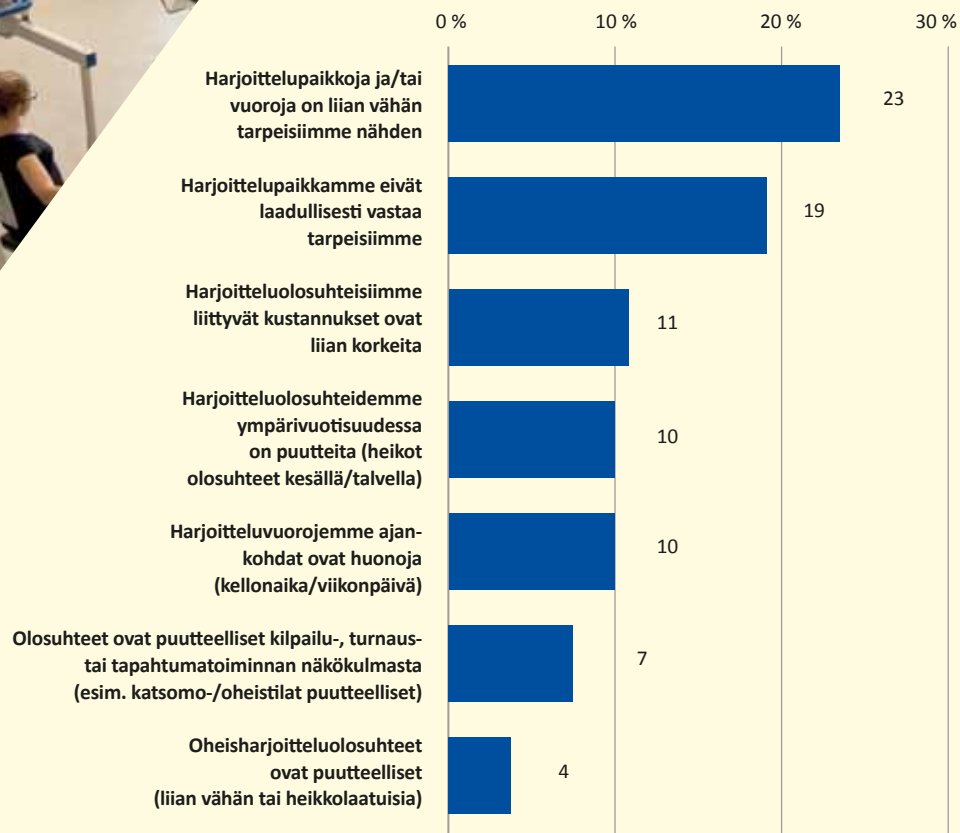
Tulkittaessa saatua selvitysmateriaalia kokonaisuudessaan, voidaan urheilun olosuhde-
ongelmien taustalla sanoa olevan yleinen vaatimustason nousu urheilutoiminnan
ja toimijoiden keskuudessa. Tavoiteltaessa yhä laadukkaampaa lasten ja nuorten
urheiluseuratoimintaa, lisääntyviä harrastajamääriä tai menestyksekkäämpää huippu-
urheilua kohdistuu myös harjoittelu- ja kilpailuolosuhteisiin yhä enenevässä määrin

erilaisia kehittämistarpeita ja -toiveita. Kyseisen kaltainen jatkuva parempaan
pyrkiminen lienee yleisemminkin nyky-yhteiskuntien toimintalogiikan ytimessä,
mutta erityisesti se on sitä urheilutoiminnan sisäisessä logiikassa. Selvityksen
perusteella näyttää kuitenkin siltä, että tämä hyvää tahtova peruspyrkimys on
kohtaamassa takarajansa, jonka jälkeen olosuhteiden kehittämistyössä joudutaan
tulevaisuudessa entistä useammin toimimaan pienemmillä kunnallisilla tai muilla
julkisilla panostuksilla. Alla olevat kaksi lainausta maakuntien keskuskaupunkien
liikuntajohtajilta tehdystä kyselyosioista kuvastavat hyvin tätä haastavaa nykytilan-
netta ja tulevaisuuden näkyä.

” Eri lajien vaatimustason kasvu olosuhteiden
osalta, lajien ympärivuotistuminen. Kaupunki
ei ehdi eikä voi investoida samaa tahtia. Uusien lajien
suorituspaikkoja ei saada rakennetuksi sillä tahdilla, mitä
lajien kasvu vaatisi”

” Lähes kaiken lajitoiminnan ympärivuotisuuden
vaatimus myös julkisen sektorin tarjoamien
olosuhteiden suuntaan automaattisena odotusarvona luo
kohtuuttomia odotuksia tarjonnan suhteen”.

Kuvio 5. Keskeisimmäksi arvioitu olosuhdeongelma olosuhdetilanteeseensa tyytymättömissä seuroissa (N=189)

5.

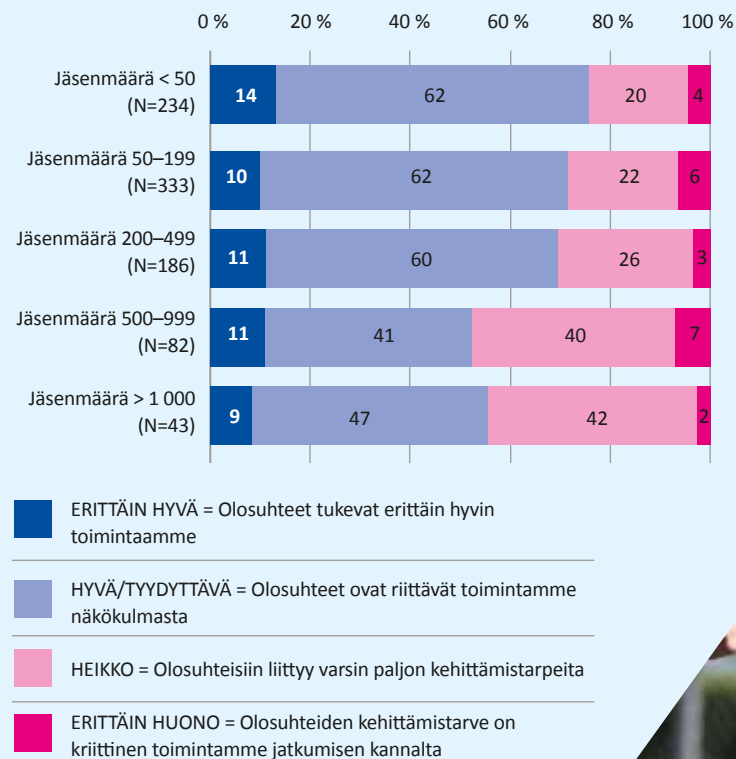
Olosuhdeongelmat korostuvat kasvulajien kasvuseuroissa – sisähallitarpeet hallitsevin haaste paikallisesti sekä valtakunnallisesti

Selvityksen perusteella olosuhdetilanteeseen ovat yleisemmin tyytymättömiä jäsenmäärältään isot seurat kuin pienet seurat. Yli 500 jäsenen seuroista oman olosuhdetilanteensa arvioi heikoksi tai erittäin huonoksi lähes 50% seuroista kun vastaava osuus alle 500 jäsenen seuroissa jäi alle 30%:n (kuvio 6). Huomionarvoista on myös se, että selvityksen aineistoa lajitasoisesti tarkasteltaessa näyttäytyy olosuhdetilanteeseen tyytymättömyys jossakin määrin yleisempänä lajeissa, joiden harrastajamäärät ovat olleet 2000 -luvun aikana erityisesti kasvussa. Tällaisia lajeja ovat mm. useat palloilulajit, kuten salibandy, jalkapallo ja koripallo sekä voimistelu. Selvityksen aineiston perusteella voidaan siten arvioida, että olosuhdetilanteeseen liittyvä problematiikka, erityisesti harjoitteluvuorojen ja paikkojen puute, korostuu kasvulajien kasvuseuroissa, joihin harrastajapaine kaupungeissa merkittävilä osin purkautuu. Kyseistä trendiä olettavasti entisestään vahvistaa myös eri lajien sisällä tapahtuva ja yleistynyt polarisoituminen, jossa vetovoimaiset alueelliset suurseurat entisestään vahvistuvat ja pienemmät paikallisseurat kuihtuvat ja heikkenevät.

Liikuntapaikkarakentamisen näkökulmasta selvityksen aineistoa tarkasteltaessa keskeisimpänä kehittämishaasteena nousevat esiin erilaiset paikalliset ja valtakunnallisetkin sisähallitarpeet. Harrastajamääriään voimakkaasti kasvattavat sisäpalloilut ja voimistelulajit, jo ennestään laajojen harrastajajoukkojen sisähallilajit, kuten jääurheilut ja uinti sekä ympärivuotisia harjoitteluolosuhteita tarvitsevat ulkokenttälajit, kuten jalkapallo ja yleisurheilu - kaikki kamppailevat laadukkaiden sisäharjoitustilojen lisätarpeen kanssa. Pääosin kyseisten lajien hallitarpeet ovat paikallisia tai alueellisia kehittämiskysymyksiä, mutta joidenkin lajien osalta asiaan kytkeytyy myös valtakunnallisen tason näkökulmia, kuten pikaluisteluhallin tarpeessa huippu-urheilun osalta. Selvityshankkeen kaupungeille suunnatun kyselyosion avovastaukset kuvastavat hyvin urheilun sisätilatarpeen haasteellisuuden kaupunkien sisäisessä resurssikamppailussa. Perustavanlaatuinen kysymys sisähallitarpeiden paikallisella ja valtakunnalliselekin ratkaisemiselle lieenee validin sekä erilaiset tasarvonäkökulmat huomioivan argumentaation löytäminen erilaisten hankkeiden perustelemaiselle.

”On kaksi isoa olosuhdeongelmaa; Monitoimiareenan rakentaminen (vanhan Urheilutalon korvaava tila) ja jääurheiluolosuhteet (tarve 1–2 harjoituskentälle jäähallin yhteyteen). Näiden isojen hankkeiden edistymisen kaupungin päätöksenteossa on erittäin hidasta kun kunnan taloustilanne on mikä on, eli erittäin huono. Pyritään ratkaisemaan vaihtoehtoisilla rahoitus- /rakentamismalleilla. Toisaalta niidenkin vaikutus käyttötalouteen on merkittävä, joten ilman kaupungin lisäpanostusta urheiluolosuhteeseen yhtälö ei onnistu.”

”Kokonaisuudessaan lajivaatimusten mukaisten sisäliikuntatilojen määrä on tällä hetkellä liian vähäinen käyttäjätarpeeseen nähden. Haasteen ratkaisemiseksi on haettu ja kehitetty erilaisia toteuttamismalleja”.

Kuvio 6. Olosuhdetilanteen kokonaisarviot jäsenmäärältään eri kokoisissa seuroissa.

6.

Kaupunkien olosuhdetyössä kumppanuus-hankkeet ja ulkoistamiset edelleen lisääntymässä – myös käyttömaksujen nostopaineet jatkuvat!

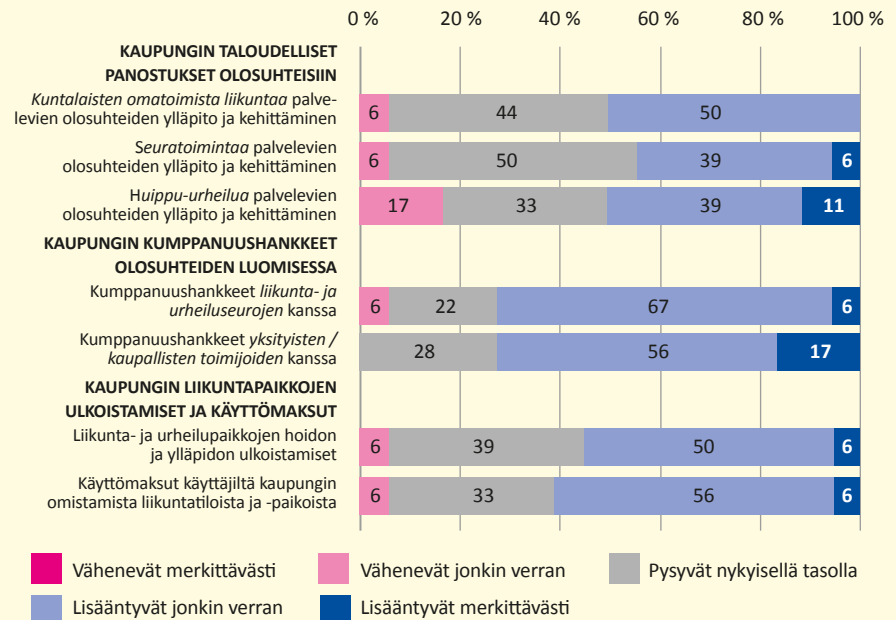
Maakuntien keskuskaupunkien liikuntajohto arvioi tehdyssä selvityksessä oman kaupunkinsa tilannetta olosuhteiden kehittämiseen ja ylläpitoon liittyvien taloudellisten panostusten, kumppanuushankkeiden, ulkoistamisten sekä käyttömaksupolitiikan näkökulmasta. Arviointi tehtiin vastaamishetkeä edeltävää neljää vuotta tarkastellen sekä tulevaa neljää vuotta ennakoiden. Urheilun olosuhteiden kehittämisen näkökulmasta erityisen relevantteja ovat kaupunkien arviot koskien lähitulevaisuutta.

Taloudellisten panostusten osalta tilanne nähtiin kaupungeissa varsin valoisana huomioden yleinen kuntien haastava taloustilanne. Noin puolet kaupungeista arvioi liikunnan ja urheilun olosuhteisiin liittyvien taloudellisten panostusten lisääntyvän lähitulevaisuudessa ja vain yksittäiset kaupungit arvioivat taloudellisten panostusten vähenevän (kuvio 7). Tosin huomionarvoista on, että kolme (17%) vastanneista kaupungeista arvioi taloudellisten panostustensa vähenevän huippu-urheilun olosuhteiden osalta, kun edeltävien vuosien osalta juuri kyseinen osa-alue on arvioitu yleisimmin panostuksiltaan kasvaneeksi.

Selvityksen perusteella selkeä yleistävä trendi on nähtävissä kaupunkien liikuntapaikkojen huollon ulkoistamisissa sekä olosuhdehankkeiden toteuttamisessa kumppanuushankkeina seurojen tai kaupallisten toimijoiden kanssa. Kaupungeista yli puolet arvioi

ulkoistamisten lisääntyvän seuraavien neljän vuoden aikana ja kumppanuushankkeiden osalta vastaavan arvion teki peräti 70% kaupungeista. Kyseiset kehityskulut kuvastavat hyvin kaupunkien haastavaa tilannetta rajallisten kehittämisresurssien ja kasvavien vaatimusten ristitilassa, mikä edellyttää uudenlaisten ratkaisumallien etsimistä olosuhteiden luomiseen ja ylläpitoon.

Kaupunkien resurssihaasteita heijastavat myös selvityksen tulokset liittyen liikuntapaikkojen käyttömaksuihin. Kaksi kolmasosaa kaupungeista ilmoitti kyselyssä tuotto-odotusten nouseen edeltävien neljän vuoden aikana koskien kaupungin hallinto- ja liikuntapaikkojen käyttöä. Tämä kehityskulku on näkynyt viime vuosina yhä useampien seurojen arjessa kohonneina liikuntapaikkojen käyttömaksuina tai tilavuokrina. Selvityksen perusteella on odotettavaa, että käyttömaksujen nostopaineet jatkuvat lähitulevaisuudessa, sillä myös kaksi kolmasosaa kaupungeista ennakoii kyselyssä tuotto-odotusten nousevan seuraavien neljän vuoden aikana.

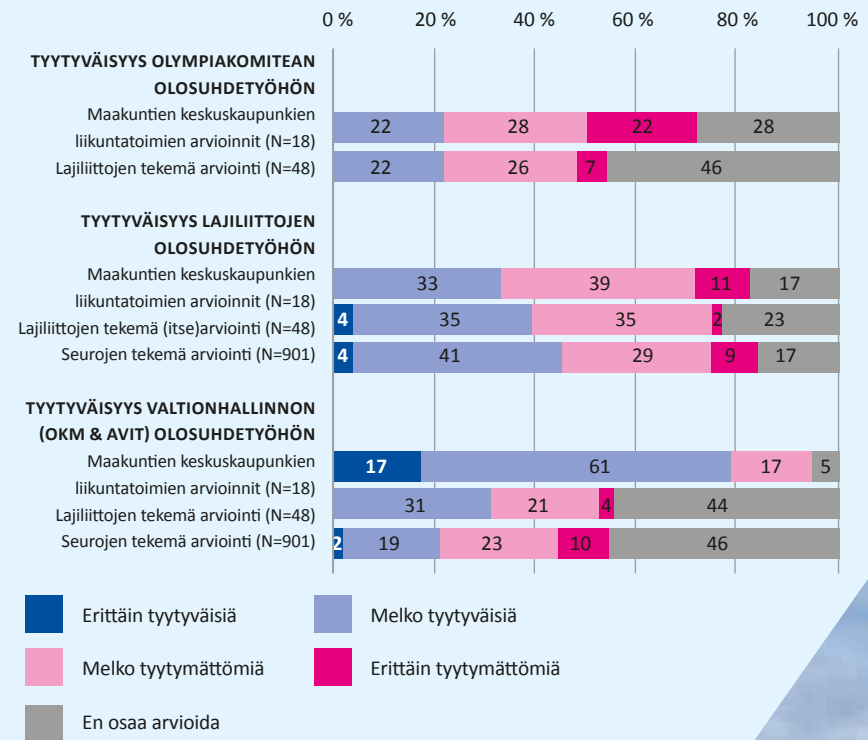
Kuvio 7. Maakuntien keskuskaupunkien liikuntajohdon ennakointia olosuhdetyöstään seuraavan 4 vuoden aikajänteellä

7.

Valtakunnallisten järjestöjen olosuhdetyöhön laajalti tyytymättömyyttä – urheilun olosuhteiden kehittämistyössä uudelleen ajattelun tarvetta!

Urheilun olosuhteiden kehittäminen on useiden eri toimijatahojen yhteinen pelikenttä. Yhtenä selvityshankkeen osa-alueena oli arvioida tämän yhteispelin nykyistä onnistumista sen kautta, kuinka tyytyväisiä eri toimijatahot ovat toistensa tekemään olosuhdetyöhön. Selvityksen perusteella erityisesti valtakunnallisilla liikuntajärjestöillä on olosuhdetyössään itsekriittisen arvioinnin ja peiliin katsomisen paikkaa. Esimerkiksi Olympiakomitean viime vuosina tekemään olosuhdetyöhön oli vain viidesosa maakuntien keskuskaupungeista sekä lajiliitoista tyytyväisiä ja sen sijaan merkittävästi suurempi osa oli siihen melko tai erittäin tyytymättömiä (kuvio 8). Kummatkin em. toimijatahot ovat Olympiakomitean tärkeimpiä yhteistyökumppaneita suhteessa järjestön keskeisiin strategiaan tavoitteisiin, mikä korostaa saadun kriittisen palautteen merkittävyyttä.

Myös lajiliittojen maakuntien keskuskaupungeilta saama palaute oli vastaavalla tavalla varsin kriittistä. Puolet kaupungeista oli lajiliittojen tekemään olosuhdetyöhön tyytymättömiä. Lajiliittojen osalta huomionarvoista on lisäksi se, että iso osa liitoista arvioi itsekin omaa olosuhdetyötään varsin kriittisesti. Lajiliittokyselyssä tehdyssä itsearvioinnissa yli kolmasosa liitoista vastasi olevansa melko tai erittäin tyytymätön omaan olosuhdetyöhönsä. Valtionhallinnon toteuttamaan olosuhdetyöhön ei sen sijaan samassa määrin kohdistunut kriittisyyttä keskuskaupunkien suunnasta, sillä lähes 80% kaupungeista oli siihen tyytyväisiä.

Kuvio 8. Valtakunnallisten toimijoiden tekemän olosuhdetyön arviointia

Selvityksen eri osioista nouseva johtopäätös, jota edellä kuvatut kriittiset toimija-arviotkin kuvastavat, on että urheilun olosuhteiden kehittämistyössä on selvää uudelleen ajattelun tarvetta. Nykyiset toimintamallit eivät ole onnistuneet luomaan vahvaa yhdessä tekemisen toimintakulttuuria eri toimijoiden välille. Näin siitä huolimatta, että lähtökohtaisesti päämäärät ovat niin järjestötoimijoille kuin olosuhteista pääosin edelleen vastaaville kunnillekin yhteisiä – hyvien edellytysten luominen elinvoimaiselle suomalaiselle seuratoiminnalle ja huippu-urheilulle. Valtakunnallisten toimijoiden osalta kehittämishalua on löydyttävä erityisesti vuoropuhelun ja yhteistyön parantamisessa kuntien suuntaan, olosuhdetyön keskinäisen koordinoinnin lisäämisessä valtakunnallisten toimijoiden keskuudessa sekä eri toimijatahojen roolitusten kirkastamisessa käytännön olosuhdetyössä. Mikäli edellä kuvatuissa kehittämishaasteissa ei onnistuta, ”kinaa urheilu itsensä sivuun yhteiskunnallisesta päätöksenteosta”, kuten oheinen lainaus kaupunkikyselyn avovastauksista asian tiivistää.

Pienen maan tulee urheilun sisällä (valtakunnallistekin sopien) pystyä jakamaa alueellisesti vastuita olosuhteiden ja esim. suur tapahtumajärjestelyiden/valmennuskeskusten osalta ilman keskinäisiä jopa lajien sisäisiä resurssikamppailuja ja alueiden välistä vastakkainasettelua. Urheilu kinaa itsensä sivuun yhteiskunnallisesta päätöksenteosta pian”